

КВАЛІФІКАЦІЙНІ ЦІЛІ ПІДГОТОВКИ ЕКСПЕРТІВ З ОСВІТИ В НІМЕЧЧИНІ

У статті розглянуто кваліфікаційні цілі підготовки експертів з освіти в Німеччині, зокрема, за магістерськими освітніми програмами університетів та Педагогічних інститутів. З'ясовано, що випускники освітніх програм підготовки експертів в галузі освіти повинні оволодіти знаннями та вміннями щодо розвитку школи та персоналу, розвитку освітнього процесу, експертизи та забезпечення якості, а також володіти емпіричними методами дослідження та консультування.

In the article the qualifying goals for experts in education in Germany, in particular, master educational programs of universities and educational institutions. Found that graduates of educational training programs for experts in the field of education should acquire knowledge and skills for the development of the school and staff of the educational process, examination and quality assurance, and have empirical research methods and counseling.

З кінця 1990-х років в Німеччині почали відбуватися зміни механізмів державного регулювання в галузі освіти. Ці зміни були зумовлені низькими результатами учнів цих країн, які вони продемонстрували під час міжнародної програми з оцінки рівня функціональної грамотності PISA. У зв'язку з цим були запроваджені освітні стандарти та експертиза як важливий елемент системи забезпечення якості освіти. У цьому контексті виникла потреба у фахівцях, які здатні ініціювати, супроводжувати та оцінювати процеси розвитку освіти та освітніх закладів й установ з метою покращення їхньої якості.

Аналіз офіційних сайтів освітніх закладів Німеччини показав, що підготовка експертів з освіти здійснюється за магістерськими освітніми програмами університетів та Педагогічних інститутів, зокрема, Вільного університету м. Берлін (Freie Universität Berlin) [1] та Педагогічного інституту м. Фрайбург (Eberhard Karls Universität Tübingen) [2].

Освітні програми підготовки експертів з освіти в Німеччині передбачають певні кваліфікаційні цілі.

Розглянемо кваліфікаційні цілі підготовки експертів з освіти на прикладі магістерської освітньої програми «Розвиток школи та забезпечення якості» Вільного університету м. Берлін.

Проаналізувавши освітню програму ми з'ясували, що по завершенню навчання слухачі повинні мати знання та вміння щодо розвитку школи та персоналу, експертизи та забезпечення якості, розвитку освітнього процесу[1].

Під час виконання проекту експертизи слухачі повинні здобути компетенції щодо планування, реалізації та аналізу проекту розвитку освітнього процесу в контексті окремої школи, тобто з'ясувати замовлення, вивести індикатори, з'ясувати та уніфікувати цілі, а також застосувати їх при розробці експертизи; розробити відповідні інструменти, провести пошук, спланувати та реалізувати збір даних, враховуючи гендерні аспекти та аспекти різноманітності, правові установки, шкільні умови; перетворювати дані у зворотній зв'язок цільових груп та оцінювати власний спосіб дій.

Виконання проекту менеджменту персоналом передбачає вмінні слухачів вибрати, розробити та запровадити конкретний інструмент або конкретний метод менеджменту персоналом, залучати до власної концепції думки експертів з галузі економіки та дискутувати з ними ґрунтовно та кваліфіковано з метою отримання обґрунтованого висновку з огляду на концепцію [3, с. 884].

У Положенні про магістерську освітню програму «Розвиток освітнього процесу та школи» Педагогічного інституту м. Фрайбург зазначено, що випускники повинні по завершенню навчання здобути фахові, практичні, дослідницькі та соціальні компетенції.

Під фаховими компетенціями розуміють вміння аналізувати професійну діяльність вчителів на занятті в контексті процесів розвитку школи та рамкових умов системи освіти, беручи

до уваги різні наукові підходи, знання наукових теорій дидактики індивідуального та спільного навчання або інклюзивної педагогіки, вміння критично аналізувати можливості різних дидактичних концепцій диференціації в межах групи учнів, педагогічної діагностики та самостійного навчання в педагогічній практиці з огляду на наукову літературу, знання актуальних теорій та методів менеджменту організації або менеджменту внесення змін в контексті школи та заняття, зокрема розвитку якості та персоналу, вміння використовувати актуальні результати досліджень в інтегрованих шкільних системах.

Практичні компетенції передбачають вміння застосовувати ефективні техніки аналізу (включаючи колегіальний) проблем професійної практики, вміння розробляти проекти розвитку освітнього процесу й школи та цілеспрямовано його реалізовувати та оцінювати, вміння керувати, підтримувати, консультувати окремих осіб, групи та інституції при розробці, плануванні, реалізації, експертизі та оптимізації освітніх процесів та супроводжувати процеси змін [244].

Дослідницькі та методичні компетенції охоплюють знання емпіричних методів дослідження та експертизи з метою аналізу та оцінки освітніх процесів окремих осіб, груп та установ, вміння упорядковувати та критично оцінювати результати емпіричних досліджень освіти з точки зору їхньої методичної якості та змісту. Слухачі повинні вміти системно оцінювати якість результатів діяльності установ та обговорювати результати оцінки, виводити на основі існуючих результатів досліджень нові питання щодо розвитку освітнього процесу та школи, переводити їх в оформлення дослідження та реалізовувати дослідницькі проекти.

Набуття соціальних компетенцій спрямоване на вміння ефективно працювати в команді та розуміння значення колегіального співробітництва для процесу розвитку освітнього процесу та школи, вміння презентувати, критично аналізувати та аргументувати з теоретичної та емпіричної точок зору свою власну позицію незалежно та адресно, вміння сприймати зворотний зв'язок колег та робити з цього висновки для своєї діяльності. Соціальні компетенції передбачають вміння розпізнавати та професійно й предметно вирішувати конфлікти, які виникають в процесі розвитку школи та освітнього процесу. Слухачі повинні вміти орієнтуватися на зміни й різні ситуації та активно брати участь у їх формуванні, вміння самостійно засвоювати актуальні знання та компетенції, необхідні для розвитку освітнього процесу та школи, а також оцінювати свої власні дії та постійно розвиватися з метою подальшої цілеспрямованої професіоналізації [4, с.40].

Література:

1. Офіційний сайт Вільного університету м. Берлін [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fu-berlin.de>
2. Офіційний сайт Педагогічного інституту м.Фрайбург [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ph-freiburg.de>
3. Studienordnung für den weiterbildenden Masterstudiengang Schulentwicklung und Qualitätssicherungdes Fachbereichs Erziehungswissenschaft und Psychologie der Freien Universität Berlin. – Amtsblatt der Freien Universität Berlin. – №40. – 2013. – S. 878 – 894.
4. Studien- und Prüfungsordnung der Pädagogischen Hochschule Freiburg für Masterstudiengänge vom 02.November 2009 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.ph-freiburg.de/fileadmin/dateien/zentral/studienplanung/stpo_ma_nal.pdf